

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2019 m. gegužės 27 d.
(OR. en)

9123/19

CULT 83
JEUN 74
EDUC 237
DIGIT 108

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms

Ankstesnio dokumento Nr.:	8804/19
------------------------------	---------

Dalykas:	Tarybos išvados dėl jaunųjų kūrybiškų kartų
----------	---

Delegacijoms pridedamos Tarybos išvados dėl jaunųjų kūrybiškų kartų, kurias Taryba (švietimas, jaunimas, kultūra ir sportas) priėmė 2019 m. gegužės 23 d. posėdyje.

Tarybos išvados dėl jaunųjų kūrybiškų kartų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

ATSIŽVELGDAMA Į:

- politinį kontekstą, kuriame pabrėžiama, kad svarbu kurti Sąjungą, kurioje jaunuoliams suteikiamas geriausias įmanomas išsilavinimas ir mokymas ir kurioje jie gali mokytis ir rasti darbą visame žemyne, ir kuriame nurodoma, kad būtina suteikti geresnių galimybių jaunuoliams, pasitelkiant konkrečias priemones ir sustiprintas ES programas, kaip nustatyta priede,
- 2018 m. gegužės mėn. Europos Komisijos priimtą Naująją Europos kultūros darbotvarę, kurioje pabrėžiama kultūros ir kūrybiškumo svarba visuomenei ir Europos ekonomikos konkurencingumui,
- 2018 m. lapkričio 27 d. priimto 2019–2022 m. darbo plano kultūros srityje tikslus ir į tai, jog jame pripažįstama, kad siekiant didesnės sanglaudos ir gerovės būtina nuosekliau orientotis į konkrečių grupių, pavyzdžiui, jaunuolių, poreikius,

SUVOKDAMA, KAD:

- jaunuolių įtraukimas turi būti vienas iš veiksmų, kuriais grindžiama būsima politika, ir todėl bus itin svarbu įsiklausyti į jaunimo balsą ateinančiais metais,
- šiandieniniame globalizuotame pasaulyje vaikams ir jaunuoliams kyla daug iššūkių, todėl svarbu, kad rengdamiesi gyventi kaip pasaulio piliečiai jie suprastų kultūros vertybes ir įvairovę,

- skaitmeninė raida pakeitė tai, kaip kuriami, gaminami, platinami, perduodami ir vartojami kultūros ir kūrybiniai darbai, ir sudarė palankesnes sąlygas šiuos darbus pasiekti pasauliniu mastu. Skaitmeninis pasaulis, suformavęs naujoviškus prieigos prie kultūros išteklių ir asmeninio perinterpretavimo bei saviraiškos modelius, kelia didelį jaunuolių susidomėjimą ir įtraukia juos aktyvių auditorijų vaidmenyje,
- jaunuoliams reikia naujų įgūdžių, kad jie galėtų įveikti konkrečius iššūkius, kaip antai nedarbas, socialinė atskirtis, migracija ir naujos technologijos, kurios, nors ir turi privalumų, taip pat gali padidinti nelygybę ir kultūrinius bei ekonominius skirtumus,
- kultūros ir kūrybos sektorių dėmesio centre yra meninių ir kūrybinių įgūdžių, taip pat talento ugdymas – varomoji jėga inovacijoms, įskaitant socialines inovacijas, siekiant pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo,
- judumui Europos Sąjungoje švietimo, mokymo, prieigos prie kultūros išteklių ir prieigos prie Europos darbo rinkos tikslais itin svarbūs yra kalbų įgūdžiai,

MANO, KAD:

atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, svarbu imtis tolesnių veiksmų šiems penkiems prioritetams įgyvendinti:

- geresnės vaikų ir jaunuolių prieigos prie kultūros išteklių ir jų dalyvavimo kultūriniame gyvenime skatinimas;
- tarpsektorinio bendradarbiavimo, daug dėmesio skiriant kultūros ir švietimo sinergijai, stiprinimas;
- palankesnių sąlygų jaunimo verslumui kultūros ir kūrybos sektoriuose sudarymas;
- naujų talentų iškilimo skatinimas;
- skaitmeninių įgūdžių ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo skatinimas,

ATKREIPIA DĖMESĮ Į TAI, KAD:

- kultūros organizacijos, švietimo įstaigos ir darbas su jaunimu atlieka svarbų vaidmenį klojant pamatus kūrybiškumui, o tai yra itin svarbu visos visuomenės vystymuisi;
- būtinas labiau strateginis požiūris į vaikų ir jaunuolių dalyvavimą kultūriniame gyvenime siekiant skatinti jų kūrybiškumą ir kritinį mąstymą ir padėti jiems ugdyti įgūdžius, kurie yra svarbūs jų gerovei, mokymuisi, bendrumo jausmui, aktyviam pilietiškumui, socialinei įtraukčiai ir būsimoms įsidarbinimo galimybėms arba gebėjimui pradėti verslą;
- kultūriniai ir kūrybiniai įgūdžiai, įgyti formaliojo, neformaliojo švietimo ir savaiminio mokymosi metu, be kita ko, dalyvaujant kultūrinėje ir kūrybinėje veikloje, suteikia jaunuoliams įrankių, padedančių būti kūrybingais ir išradingais, spręsti problemas ir dirbti bendradarbiaujant ir eksperimentuojant. Eksperimentiniai metodai yra labai svarbūs skatinant kūrybiškumą ir inovacijas. Todėl meninis ugdymas ir kultūrinis švietimas, kaip specializuoto arba tarpdisciplininio metodo dalis, atlieka itin svarbų vaidmenį tiek sudarant daugiau galimybių jaunesnėms kartoms, taigi, geriau parengiant jas būsimiems iššūkiams, tiek skatinant įgalėjimą, asmeninį tobulėjimą ir kultūrinį tarpusavio supratimą;
- taip pat svarbu propaguoti priemones, kuriomis palengvinamas sklandus perėjimas iš švietimo sistemos į darbo rinką, be kita ko, remiant jaunimo verslumą, mokomąsias praktikas ir pameistrystę kultūros ir kūrybos sektoriuose;
- pagal jaunuolių įgūdžius, išsilavinimą, pasirengimą ateičiai ir lūkesčius jie nesudaro homogeninės grupės. Iniciatyvos ir veiksmai, skirti ugdyti ir tobulinti įgūdžius, reikalingus patekti į darbo rinką arba tapti verslininku ir apskritai gyventi suaugusiojo gyvenimą, turėtų būti pritaikyti prie gebėjimų, kuriuos jaunosios kartos jau turi;

- nelygybė ir ekonominės arba socialinės kliūtys, kurios galėtų trukdyti jaunuolių prieigai prie kultūros išteklių ar jų dalyvavimui kultūriniame gyvenime kaip kūrėjams, vartotojams ir verslininkams arba jų galimybėms naudotis naujomis technologijomis, turėtų būti nustatytos ir imtasi priemonių jas pašalinti, siekiant užtikrinti, kad visų jaunuolių, įskaitant mažiau galimybių turinčias grupes, indėlis ir dalyvavimas būtų visiškai išnaudotas;
- todėl, siekiant visų jaunuolių įtraukties, ypač daug dėmesio reikėtų skirti jaunuoliams, kuriems kyla marginalizacijos rizika dėl jų etninės kilmės, lyties, seksualinės orientacijos, negalios, religijos, įsitikinimų ar politinių pažiūrų;
- tai, kad skaitmeninės raidos dėka yra galimas gausus kultūros išteklių pasirinkimas, nebūtinai garantuoja prieigą prie aukštos kokybės daugiakalbio kultūrinio turinio. Todėl itin svarbu sustiprinti kultūros politiką, kuria skatinamos lygios jaunuolių galimybės, kad jie visi galėtų įgyti kultūrinės patirties ir plėtoti savo kūrybinį ir kritinį mąstymą, taip pat savo kritinius ir analitinius įgūdžius, kurie visi yra itin svarbūs, kad jaunuoliai turėtų prieigą prie skaitmeninio kultūrinio turinio ir interaktyviai juo naudotųsi;
- skaitmeninės technologijos daro teigiamą poveikį kūrybiškumo ugdymui, kadangi jomis sudaromos sąlygos naujoms išraiškos, komunikacijos, kultūrinio dalyvavimo ir kritikos formoms. Be to, kūrybiškumas gali būti labai svarbus siekiant, kad technologijos ir skaitmeninės paslaugos būtų parankesnės vartotojams. Todėl technologijų humanizavimu galima užtikrinti, kad jos tarnautų žmonėms ir tenkintų jų poreikius. Būdamos tiek kultūros kūrėjomis, tiek kultūros vartotojomis, jaunosios kartos – dažnai skaitmeninių technologijų epochos kartos – noriau renkasi naujus, anksčiau neegzistavusius verslo modelius. Žiūrint iš šio taško, inovaciniai finansiniai mechanizmai gali skatinti verslumą ir labai prisidėti prie šiandienos konkurencingos, tvarios ir inovacijomis grindžiamos kūrybinės ekonomikos;
- pripažįstant Atvirojo koordinavimo metodo darbo grupės ataskaitos „Viešosios politikos vaidmuo plėtojant kultūros ir kūrybos sektorių verslumo ir inovacijų potencialą“ rezultatus, itin svarbu atsižvelgti į konkrečias kultūros ir kūrybos pramonės ypatybes, t. y. į vertės grandinių įvairovę ir į tai, kad dauguma bendrovių šiuose sektoriuose yra mažosios arba labai mažos įmonės arba savarankiškai dirbantys asmenys. Todėl imantis jaunųjų kartų kūrybiškumo ir verslumo rėmimo priemonių į šias skiriamąsias ypatybes reikėtų atsižvelgti,

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR KOMISIJOS ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE IR DERAMAI ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ ĮGYVENDINTI ŠIUOS PENKIS PRIORITETUS:

1. Geresnės vaikų ir jaunuolių prieigos prie kultūros išteklių ir jų dalyvavimo kultūriniame gyvenime skatinimas

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- i) toliau sudaryti vaikams ir jaunuoliams prieigos prie kultūros išteklių ir dalyvavimo kultūriniame gyvenime galimybes, ypač nepalankioje padėtyje esantiems vaikams ir jaunuoliams, siekiant mažinti skirtumus ir socialinę nelygybę, ir pasiekti kuo platesnę auditoriją; užtikrinti lygias galimybes vaikams ir jaunuoliams tiek miestuose, tiek kaimo vietovėse, siekiant pašalinti lygiateisės prieigos prie kultūros išteklių ir dalyvavimo kultūriniame gyvenime kliūtis, pasitelkiant kultūros organizacijas ir renginius arba skaitmeninėmis priemonėmis;
- ii) sudaryti palankesnes sąlygas aktyviai dalyvauti kultūriniame gyvenime skatinant bendrą kūrybą ir daugiakalbystę;
- iii) skatinti kultūros organizacijas propaguoti ir pritaikyti jų siūlomą turinį, be kita ko, naudojant skaitmenines technologijas, siekiant geriau pasiekti vaikus ir jaunimą ir labiau sudominti juos kultūra, menine raiška ir mokslu;
- iv) tobulinti įrodymais pagrįstą politiką reguliariai stebint vaikų ir jaunuolių kultūrinį vartojimą, elgesį ir pomėgius, taip pat jų kūrybiškumo ir kalbų įgūdžių pasiekimus;
- v) toliau skatinti vaikų ir jaunuolių skaitymą, kaip vieną iš pagrindinių susipažinimo su kultūra visais jos realizavimosi ir raiškos aspektais priemonę.

Komisijos prašoma:

- i) remti valstybių narių keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir tarpusavio mokymosi veiklą;
- ii) remti naujoviškas iniciatyvas, skirtas gerinti jaunųjų kartų, kaip kūrėjų, vartotojų arba verslininkų, prieigą prie kultūros išteklių ir jų dalyvavimą kultūriniame gyvenime.

2. Tarpsektorinio bendradarbiavimo, daug dėmesio skiriant kultūros ir švietimo sinergijai, stiprinimas

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- i) remti meninį ugdymą ir kultūrinį švietimą, tokiu būdu skatinant kultūrinės veiklos patirtį ir dalyvavimą kultūrinėje veikloje, taip pat atskleidžiant skaitmeninių technologijų potencialą siekiant padėti suteikti prieigą prie kultūros ir kalbų išteklių;
- ii) skatinti mokyklų, menininkų, kitų kultūros specialistų ir kultūros organizacijų bendradarbiavimą vaikams ir jaunuoliams skirtose mokymosi veiklose;
- iii) skatinti mokytojų ir kitų specialistų rengimą ir mokymą siekiant ugdyti vaikų ir jaunuolių kūrybiškumą;
- iv) remti tarpsektorinius kultūrinio sąmoningumo ir kultūrinės raiškos veiksmus ir skatinti atitinkamų kompetencijų ir įgūdžių, įskaitant meninius ir kalbų įgūdžius, įgijimą.

Komisijos prašoma:

- i) rengti projektus ir veiksmus, kuriais skatinamas kūrybiškumas švietimo srityje, be kita ko, bendradarbiaujant su tarptautinėmis organizacijomis, pavyzdžiui, EBPO, Europos Taryba ir UNESCO, ir daug dėmesio skirti ir kūrybiniam bei kritiniam mąstymui visuose švietimo ir mokymo lygmenyse, be kita ko, skatinant MTIMM (mokslas, technologijos, inžinerija, menai ir matematika);
- ii) propaguoti ir platinti pirmiau minėtų iniciatyvų rezultatus tiek atitinkamuose Tarybos parengiamuosiuose organuose, tiek platesnei auditorijai.

3. Palankesnių sąlygų jaunimo verslumui kultūros ir kūrybos sektoriuose sudarymas

Valstybių narių prašoma:

- i) apsvarstyti galimybes optimizuoti turimų lėšų naudojimą siekiant, kai aktualu, remti kūrybiškumą ir jaunimo verslumo projektus;
- ii) skatinti kurti kultūros ir kūrybos pramonės inkubatorius, rezidencijas, verslo akseleratorius, klasterius ir kūrybos centrus, skaitmenines kultūros platformas ir skatinti tarpsektorines partnerystes ir tinklus;
- iii) skatinti verslumo kultūrą, kūrybiškumą ir inovacijas naudojantis mokymosi visą gyvenimą galimybėmis, pradedant nuo ankstyvojo etapo ir formaliojo, neformaliojo ir savaiminio mokymosi etapais, daug dėmesio skiriant modeliuojamojo mąstymo panaudojimui ir mokymo galimybėms, pavyzdžiui, imantis verslumo iniciatyvų tiek prieš įgyvendinant verslo planą, tiek po jo įgyvendinimo;
- iv) apsvarstyti galimybes, kaip sudaryti palankias sąlygas jaunų žmonių valdomiems kultūriniais startuoliams, remiant tarpsektorines inovacijas.

Komisijos prašoma:

- i) ugdyti jaunuolių kultūrinį ir kūrybinį verslumą bei tarpsektorinius tinklus, pabrėžiant jų galimybes skatinti kultūros ir kūrybos specialistų lavinimą pasitelkus judumą, be kita ko, mainus, bendrą darbą ir bendrą kūrybą, pažintinius vizitus ir tarpusavio mokymosi veiklą;
- ii) skatinti kultūros ir kūrybos specialistų bei sektorių partnerystes, be kita ko, skatinant startuolius, kūrybos centrus ir inkubatorių tinklus, siekiant į kūrybą, meną ir dizainą integruoti pažangiąsias technologijas ir mokslą.

4. Naujų jaunų talentų iškilimo skatinimas

Valstybių narių prašoma:

- i) apsvarstyti galimybes stiprinti kultūros ir švietimo suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą, siekiant palaikyti talentingus kūrėjus, skatinti su inovacijomis susijusią konkurenciją ir atlyginti už kūrybiškumą kultūros sferoje;
- ii) išplėsti prieigą prie naujų technologijų, be kita ko, mažiau galimybių turintiems jaunuoliams, siekiant įgalinti talentingus jaunus asmenis.

Komisijos prašoma:

- i) skatinti kultūrą ir kūrybiškumą, be kita ko, pasitelkus meninį ugdymą pagal atitinkamas ES programas;
- ii) remti jaunų talentingų kūrėjų ugdymą pasitelkus daugiakalbes platformas, judumo programas ir politiką.

5. Skaitmeninių įgūdžių ir žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo skatinimas

Valstybių narių prašoma:

- i) skatinti skaitmeninius įgūdžius, žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą ir kūrybinį bei kritinį mąstymą, be kita ko, naudojantis atitinkamomis ES programomis ir fondais, nes tai yra itin svarbu siekiant užtikrinti jaunesniosios kartos asmenų įsidarbinamumą ir jų gebėjimą prisitaikyti prie skaitmeninių technologijų struktūrinių pokyčių. Viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės gali pasitarnauti kaip švietimą, pilietines organizacijas ir įmones siejanti grandis;
- ii) skatinti kūrybišką technologijų panaudojimą, kūrybinį bei kritinį mąstymą ir analitinius įgūdžius teikiant formalųjį ir neformalųjį švietimą ir savaiminio mokymosi procese, įskaitant atvirojo švietimo išteklius, siekiant ugdyti jaunuolių gebėjimą vertinti informaciją;
- iii) toliau keisti geriausios praktikos pavyzdžiais ir mokslinių tyrimų rezultatais tarp ekspertų ir politikos formuotojų, kad būtų lengviau įgyjami žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo įgūdžiai.

Valstybių narių ir Komisijos prašoma:

- i) remti žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumo priemones, kurios yra itin svarbios naudojant skaitmenines technologijas ir kurios turi didelės įtakos jaunuolių kūrybiniam ir kritiniam mąstymui, prieigai prie kultūros išteklių, kultūrinių reiškinių suvokimui ir gebėjimui kurti turinį;
- ii) remti mokytojų ir jaunimo darbuotojų formaliojo, neformaliojo švietimo ir savaiminio mokymosi srityje rengimą, siekiant tinkamai parengti juos dirbant su vaikais ir jaunuoliais ugdyti žiniasklaidos priemonių naudojimo raštingumą.

Komisijos prašoma:

- i) tęsti konsultacijas su ekspertų bendruomenėmis valstybėse narėse dėl geriausių būdų, kaip apibendrinti ir skatinti, be kita ko, naudojant tinkamas internetines priemones, esamas iniciatyvas, siekiant jomis remtis ir didinti jaunuolių informuotumą apie pagrindinius klausimus, susijusius su skaitmeninės žiniasklaidos aplinka, pavyzdžiui apie dalyvavimą ir kūrybiškumą, patikimumą, kritinį mąstymą bei informacija pagrįstus pasirinkimus, ir pagarbą privatumui.

RAGINA VALSTYBES NARES IR KOMISIJĄ pasinaudoti turimais ištekliais, siekiant parengti jaunąsias kūrybiškas kartas ateityje jų laukiančioms galimybėms ir iššūkiams.

Europos Vadovų Taryba

2017 m. kovo 25 d. Romos deklaracija

2017 m. gruodžio 14 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (dok. EUCO 19/1/17 REV 1)

2016 m. gruodžio 15 d. Europos Vadovų Tarybos išvados (dok. EUCO 34/16)

2016 m. spalio 20–21 d. Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvados (dok. EUCO 31/16)

2016 m. rugsėjo 16 d. Bratislavos deklaracija

Taryba

Tarybos išvados dėl kultūros ir kūrybos sankirtų, kuriomis siekiama skatinti inovacijas, ekonominį tvarumą ir socialinę įtrauktį (OL C 172, 2015 5 27, p. 13)

Tarybos išvados dėl jaunimo kūrybiškumo ir novatoriškumo potencialo skatinimo (OL C 169, 2012 6 15, p. 1)

Tarybos išvados „Kultūrinės bei kūrybinės kompetencijos ir jų vaidmuo kuriant Europos intelektinį kapitalą“ (OL C 372, 2011 12 20, p. 19)

Tarybos išvados dėl jaunosios kartos kūrybiškumo skatinimo: vaikų ir jaunuolių kūrybiškumo bei inovacinių gebėjimų ugdymas per kultūrinę raišką ir kultūros pažinimo galimybes (OL C 301, 2009 12 11, p. 9)

Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių Vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistemos: 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija (OL C 456, 2018 12 18, p. 1)

Komisija

2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatas „Nauja Europos kultūros darbotvarkė“ (COM(2018) 267 final)

2018 m. gegužės 22 d. Komisijos komunikatas „Įtraukti, susieti jaunuolius ir suteikti jiems galių. Nauja ES jaunimo strategija“ (COM(2018) 269 final)

2017 m. lapkričio 14 d. Komisijos komunikatas „Europinės tapatybės stiprinimas per švietimą ir kultūrą“ (COM(2017) 673 final)

Taikant atvirojo koordinavimo metodą parengtos šios ataskaitos:

- Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos vadovas (2016 m.);
- Kultūros prieinamumo skatinimas naudojantis skaitmeninėmis priemonėmis: auditorijos formavimo politika ir strategijos (2017 m.)
- Viešosios politikos vaidmuo plėtojant kultūros ir kūrybos sektorių verslumo ir inovacijų potencialą (2018 m.)